

Integrale ketenaanpak bevorderen sociale integratie vergunninghouders

Aanleiding

Het aantal vergunninghouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) neemt de komende tijd toe. De meest betrokken instanties, Vluchtelingenwerk, welzijnswerk, politie, corporaties en de gemeente hebben daarom onderzocht hoe zij de sociale integratie in de straat, buurt of wijk van de stad of een dorp kunnen bevorderen. Een goede samenwerking tussen de instanties is daarvoor van belang. Ook is het van belang om draagvlak onder de omwonenden te creëren en te behouden. De wijk en dorpsraden (WDR) kunnen daarin een rol vervullen.

Deze aanpak is een doorontwikkeling van de benadering die de gemeente en vluchtelingenwerk samen in 2015 hebben ontwikkeld. Met deze aanpak willen we de samenwerking op buurtniveau verbeteren en de aanwezige kansen en structuren beter benutten en inzetten.

De afgesproken aanpak zet in op 2 lijnen:

1. de eigen verantwoordelijkheid van de vergunninghouder;
2. het meer betrekken en activeren van de omgeving.

Huidige werkwijze

Vrijwilligers van Vluchtelingenwerk begeleiden de vergunninghouders. Als er problemen ontstaan volgt eventueel inzet van een professional van Vluchtelingenwerk. De professionele krachten hebben verder vooral een coördinerende en aansturende rol.

In de praktijk vinden de hierboven genoemde instanties elkaar vaak goed. Maar soms gaat dat ook minder goed. Er is behoefte aan een gestructureerde manier van samenwerken op dit onderwerp. Bij voorkeur op buurtniveau. Bij Vluchtelingenwerk ontbreekt het soms aan kennis over de buurt of het dorp. Vluchtelingenwerk en ONSWelzijn hebben inmiddels afgesproken om de betrokkenheid en inzet van bewoners van de buurten en dorpen samen te versterken. Deze afspraken worden nog uitgewerkt in concrete afspraken.

Verbeteringen werkwijze

A. Inzet kernteam en Sociaal team

Het kernteam bestaat uit politie, welzijnswerk (ONSWelzijn), de woonconsulent van de corporatie en van de gemeente de wijkcoördinator en de gebiedsbeheerder. Zij richten zich op de leefbaarheid en veiligheid. Binnen deze kernteams is veel kennis aanwezig van de buurt. Het kernteam is daarmee bij uitstek het platform om per geval te bespreken wat er nodig is aan communicatie en inzet van de deelnemers van het kernteam. Zij kunnen rekening houden met de beoogde locatie en de omgeving. Het Sociaal team richt zich op ondersteuning en begeleiding van inwoners. Het Sociaal team bestaat uit sociaal werkers (ONSWelzijn), Wmo-consulent van de gemeente en een wijkverpleegkundige.

Taakverdeling:

- De kernteams maken van de plaatsing van vergunninghouders een vast agendapunt. Als er in een wijk of dorp vergunninghouders gehuisvest worden, bespreekt het kernteam dit.
- De corporatie informeert het kernteam als bekend is waar een vergunninghouder komt te wonen. De corporatie beschikt over alle informatie van de betreffende personen. Die informatie stuurt zij naar het kernteam;
- De vrijwilliger of een beroepskracht van Vluchtelingenwerk schuift bij het kernteam aan als de plaatsing van vergunninghouders besproken wordt. Deze vrijwilliger kan de platte informatie van de corporatie duiden en eventueel een toelichting geven van de individuele situatie. Omdat de vrijwilliger de vergunninghouder kent, kan deze ingaan op de specifieke omstandigheden en eventueel een toelichting geven;
- Het kernteam komt als daar aanleiding voor is tussentijds (dus eerder dan binnen 6 weken) bijeen om de plaatsing te bespreken;
- Het kernteam bepaalt gezamenlijk welke inzet vanuit het kernteam wenselijk is. Het kernteam kijkt naar de manier waarop de buurt geïnformeerd wordt over de komst van de vergunninghouders. Omdat de sociaal werker van ONSWelzijn in het kernteam zit, kan hij/zij de link leggen met het Sociaal team.
- Het Sociaal team en Vluchtelingenwerk bekijken wat er nodig is voor het vergroten van de sociale integratie en participatie van de betreffende vergunninghouder(s). Daarbij werken ze samen met een groot netwerk aan vrijwilligers, verenigingen en organisaties.

B. Informeren van de omgeving

Onderdeel van de eerder afgesproken werkwijze is het informeren van de buurt. Het gaat dan niet alleen om flyeren. De vrijwilligers van Vluchtelingenwerk, de consulenten van de corporatie en/of de medewerker van ONSWelzijn lichten de komst van de vergunninghouders huis-aan-huis toe.

Het flyeren vindt plaats in de directe omgeving. Hoe groot die omgeving precies is, valt niet in algemene zin te zeggen. Dit is per geval verschillend (in algemene zin valt te denken aan een straal van ongeveer 50m of de 5 woningen links, rechts en tegenover).

Afspraken:

- de vrijwilligers van Vluchtelingenwerk, de consultants van de corporatie en/of de medewerkers van ONSWelzijn lichten de komst van de vergunninghouders huis-aan-huis toe. Afhankelijk van de situatie vragen zij daarbij de omwonenden om een rol te vervullen bij de integratie van de vergunninghouders;
- Vluchtelingenwerk plant het flyeren zodra bekend is dat in een buurt een vergunninghouder komt te wonen (tussen enkele dagen tot ca. een week nadat dit bij Vluchtelingenwerk bekend is geworden);
- Vluchtelingenwerk koppelt aan ONSWelzijn en de corporaties terug wanneer zij beogen te gaan flyeren.
- Vluchtelingenwerk, ONSWelzijn en de corporaties flyeren samen. Per geval stemmen zij onderling af wie meegaat. In beginsel voeren 2 van de 3 organisaties het flyeren samen uit. Indien de werkdruk dat niet toestaat kan in onderling overleg ook besloten worden dat één van de partijen in de buurt gaat flyeren. Vluchtelingenwerk neemt voor het maken van een afspraak om te gaan flyeren contact op met Mooiland of BrabantWonen en met ONSWelzijn.
- Mooiland neemt het flyeren op in de reguliere werkwijze van de consultants. Voor BrabantWonen was dit al onderdeel van de werkwijze;
- Vluchtelingenwerk, ONSWelzijn en de corporaties koppelen onderling en naar het kernteam terug wanneer geflyerd wordt/is en over bijzonderheden;
- De gemeente ontwikkelt op basis van de flyer van Vluchtelingenwerk een gezamenlijke folder. Qua uitstraling blijft deze primair van Vluchtelingenwerk. De gemeente brengt in beeld of er vanuit de verschillende andere organisaties nog aanvullende informatie in zou kunnen komen, zoals contactgegevens. Een veelgehoord geluid is immers dat mensen niet weten waar zij met vragen of zorgen terecht kunnen. In deze folder nodigen we de omwonenden ook uit om een rol te vervullen in de integratie en het wegwijs maken van de vergunninghouders;
- Vluchtelingenwerk is primair het eerste aanspreekpunt voor vragen. Bij specifieke vragen speelt zij deze naar de betreffende organisatie door. Zo is voor inwoners altijd duidelijk waar zij vragen kunnen stellen;
- De gemeente beoordeelt of het nodig/nuttig is om ook gezamenlijk een algemeen artikel te plaatsen in bijvoorbeeld OssActueel en de wijk- of dorpskrant, op de diverse websites en sociale media. Hierbij is het goed om te weten dat niet alle wijken of dorpen een eigen blad kennen. Bovendien is het zo dat de redacties zelf de inhoud bepalen en niet per definitie alle artikelen van de gemeente plaatsen.

C. Versterken vrijwilligersnetwerk

Voorstellen:

- ONS Welzijn en Vluchtelingenwerk onderzoeken of zij de samenwerking rond de werving en inzet van vrijwilligers kunnen versterken. Vluchtelingenwerk heeft, mede door de recente aandacht, inmiddels een grote poule van vrijwilligers. Meer dan 40 nieuwe vrijwilligers hebben zich gemeld. In de begeleiding heeft Vluchtelingenwerk geen behoefte aan (zoveel) extra vrijwilligers. Wellicht kan een deel van deze vrijwilligers ook ingezet worden als maatje en ter bevordering van de sociale betrokkenheid van de vergunninghouders;
- De gemeente kan de WDR vragen om hun sociale netwerk in te zetten. Het welzijnswerk heeft ook een vrijwilligersnetwerk. Dat netwerk is nog niet in alle delen van de gemeente even sterk. Het vrijwilligersnetwerk van het welzijnswerk is er niet alleen voor vergunninghouders maar voor allerlei doeleinden, zoals ondersteuning in het dagelijks leven, buurtonderhoud en bestrijding van eenzaamheid.

D. Eigen verantwoordelijkheid

We hebben ook gesproken over de eigen verantwoordelijkheid van de vergunninghouders.

We mogen immers ook iets terugvragen. We hebben echter geen stok achter de deur als de betreffende persoon niet wil. De begeleider van Vluchtelingenwerk heeft hierin een belangrijke rol. Deze moet de vergunninghouder hierop aanspreken, als het niet goed gaat.

Voorstellen:

- De begeleider/vrijwilliger van Vluchtelingenwerk heeft een belangrijke signalerende functie als er misstanden ontstaan. Zowel van de vergunninghouder naar de omgeving als omgekeerd. De begeleider van vluchtelingenwerk meldt incidenten altijd bij de politie.